

Naslov originala:
DEATH ON THE NILE
Agatha Christie

Death on the Nile © 1937 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

Translation Copyright © 2024 Agatha Christie Limited.
All rights reserved.

DEATH ON THE NILE, AGATHA CHRISTIE, POIROT and the
Agatha Christie Signature are registered trademarks of Agatha
Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Za izdavača: Vladimir Manigoda

Glavni i odgovorni urednik: Ivan Isailović

Izvršna urednica: Tamara Sokić

Prevod: Nenad Dropulić

Lektura: Tamara Sokić

Dizajn korica: Viktorija Čeliković

Prelom: Ivan Isailović

Štampa: F.U.K. d.o.o. Beograd

Tiraž: 1000

Izdavač:
Kontrast izdavaštvo
Terazije 35, Beograd
info@kontrastizdavastvo.rs
kontrastizdavastvo.rs

*Agatha
Christie*[®]

WWW.AGATHACHRISTIE.COM

AGATA KRISTI

SMRT NA NILU

- Slučajevi Herkula Poaroa -

*Preveo s engleskog
Nenad Dropulić*

KONTRAST
Beograd, 2024.

*Mojoj staroj prijateljici Sibil Benet,
koja takođe voli da luta svetom.*

PREDGOVOR AUTORKE

Smrt na Nilu napisala sam po povratku sa zimovanja u Egiptu. Sada kad ga čitam čini mi se da ponovo putujem parobrodom od Asuana do Vadi Halfe. Na brodu je bilo dosta putnika, ali likovi iz ovog romana putovali su u mojoj glavi i postajali su za mene sve stvarniji – u okviru parobroda na Nilu. Ova knjiga ima mnogo likova i prilično zamršen zaplet. Mislim da je glavna priča zanimljiva i puna dramskih mogućnosti, a troje glavnih junaka, Sajmon, Linet i Žaklina, meni deluju stvarno i živo.

Mom prijatelju Fransisu L. Salivenu knjiga se toliko dopala da me je podsticao da je prilagodim za pozornicu, što sam na kraju i učinila.

Lično mislim da je ovo jedna od mojih najboljih knjiga „s putovanja po inostranstvu”, a ako su detektivske priče „književnost za bekstvo” (a zašto i ne bi bile?), čitalac će moći da pobegne pod sunčano nebo na plavo more i da uživa u rešavanju zločina u udobnosti svoje fotelje.

Agata Kristi

Prvo poglavlje

I

„Lineta Ridžvej!”

„To je ona”, reče gospodin Barnabi, vlasnik *Tri krune*.

Munuo je laktom svog sagovornika.

Dvojica ljudi razrogačila su oči i zurila lako otvorenih usta.

Veliki jarkocrveni rols-rojs upravo se zaustavio ispred seoske pošte.

Iz limuzine je hitro izašla gologlava devojka u haljini koja je delovala (ali samo na prvi pogled) krajnje jednostavno, devojka zlatne kose, pravilnih gordih crta, lepotica kakve se retko viđaju u Moltonu pod Voudom.

Brzim sigurnim korakom ušla je u poštu.

„To je ona”, ponovio je gospodin Barnabi i dodao tišim glasom punim strahopoštovanja: „Ima milione... potrošice hiljade funti na imanje. Napraviće bazen, italijanske vrtove, balsku dvoranu, a pola kuće se ruši i zida iz početka...”

„Doneće para u selo”, zavidljivim tonom reče njegov prijatelj, mršav i pomalo zapušten čovek.

Gospodin Barnabi se saglasio.

„Da, to je odlično za Molton pod Voudom. Zaista odlično.”

Gospodin Barnabi je bio veoma zadovoljan.

„Prodrmaće nas kako treba”, dodao je.

„Biće drugačije nego u vreme ser Džordža”, primeti njegov sagovornik.

„Ah, njega su upropastili konji”, reče gospodin Barnabi s razumevanjem. „Jadnik prosto nije imao sreće.”

„Koliko je dobio za imanje?”

„Dobrih šezdeset hiljada, kako čujem.”

Mršavi zviznu.

Gospodin Barnabi pobeđnički nastavi: „A kažu da će potrošiti još šezdeset hiljada za radove na imanju!”

„O, čoveče!”, reče mršavi. „Odakle joj tolike pare?”

„Iz Amerike, tako sam čuo. Majka joj je bila kći jedinica nekog milionera. Baš kao u filmovima, zar ne?”

Devojka je izašla iz pošte i sela u kola.

Odvezla se, a mršavi čovek ju je pratio pogledom. Promrmljao je:

„Meni je to nekako pogrešno – to što tako izgleda. Bogata i lepa – to je previše! Kad je već toliko bogata, ima prava da bude i takva lepotica. A *jeste* prava lepotica... Baš ima sve, ta cura. To nekako nije pošteno...”

II

Odlomak uz društvene rubrike lista *Dnevna podvala*

Među gostima restorana *Kod moje tetke* zapazila sam prelepu Linet Ridžvej. Bila je u društvu Džoane plemenite Sautvud, lorda Vindlshama i gospodina Tobija Brajsa. Gospođica Ridžvej je, kao što svi znaju, kći Melhuiša Ridžveja, koji se oženio Anom Harc. Od svog dede Leopolda Harca nasledila je ogromno bogatstvo. Ljupka Linet je trenutna senzacija, a govorka se da će uskoro biti objavljena njena veridba. Lord Vindlsham svakako deluje vrlo zaljubljeno!

III

Džoana plemenita Sautvud reče:

„Draga moja, mislim da će to biti naprosto *čudesno!*”

Sedela je u spavaćoj sobi Voud hola, vile Linet Ridžvej.

Kroz prozor se pružao pogled od vrtova do otvorenih polja s plavim senkama šuma.

„Prilično savršeno, zar ne?” reče Linet.

Naslonila se podlakticama na prozorski okvir. Lice joj je bilo vedro, živahno, energično. Pored nje je Džoana Sautvud nekako delovala pomalo bezbojno – visoka i vitka dvadesetsedmogodišnja devojka dugačkog pametnog lica i gotovo potpuno počupanih obrva.

„I toliko si uradila za ovo vreme. Jesi li imala mnogo arhitekata i drugog osoblja?”

„Trojicu.”

„Kakve su arhitekate? Nikad nisam videla arhitektu.”

„Ovi su bili u redu, ali ponekad potpuno nepraktični.”

„Draga moja, to si ti *sigurno* sredila! *Niko* nije praktičniji od tebe!”

Džoana je uzela bisernu ogrlicu s toaletnog stočića.

„Pretpostavljam da su ovo pravi biseri, zar ne, Linet?”

„Naravno da jesu.”

„Znam da je to za tebe 'naravno', dušo moja, ali za većinu ostalog sveta nije. Ostali svet nosi odgajene bisere ili čak bižuteriju iz robne kuće! Draga, stvarno su *neverovatni*, tako pažljivo odabrani. Sigurno vrede *basnoslovno*.”

„Da nisu malo prostački?”

„Ne, nikako – čista lepota. *Koliko* vrede?”

„Oko pedeset hiljada.”

„Kakva divna hrpa novca! Zar se ne bojiš da ti ih ne ukradu?”

„Ne, uvek ih nosim – a i osigurani su.”

„Daj mi da ih nosim do večere, hoćeš li, mila? Biću ushićena.”

Linet se nasmejala.

„Samo izvoli, ako želiš.”

„Znaš, Linet, zaista ti zavidim. Ti naprosto imaš *sve*. S dvadeset godina si sama sebi gazda, imaš novca koliko hoćeš, lepa si i savršeno zdrava. Čak si i *pametna!* Kad puniš dvadeset jednu?”

„U junu sledeće godine. Prirediću veliki prijem u Londonu za svoje punoletstvo.”

„A onda ćeš se udati za Čarlsa Vindlshama? Sve one sitne duše iz tračerskih rubrika toliko su uzbuđene zbog toga. A on te zaista obožava.”

Linet slegnu ramenima.

„Ne znam. Zapravo ne želim još da se udam ni za koga.”

„Draga, koliko si samo u pravu! Posle više ništa nije isto, zar ne?”

Telefon je oštro zazvonio i Linet se javila.

„Da? Da?”

Batlerov glas je odgovorio:

„Gospođica De Belfor je na liniji. Da vas spojim?”

„Belfor? Oh, da, naravno, spojite me.”

Čula je škljocaj, a zatim usrdni tihi, lako zadihani glas: „Halo, je li to gospođica Ridžvej? *Linet?*”

„*Džeki, dušo!* Nismo se videle ni čule *vekovima!*”

„Znam. To je strašno, Linet. Užasno mi nedostaješ.”

„Dušo, možeš li da dođeš ovamo? Da vidiš moju novu igračku. Volela bih da ti je pokažem.”

„Upravo to sam i htela.”

„Pa sedi u voz ili u kola.”

„I hoću. Imam nekakav raspadnuti dvosed. Kupila sam ga za petnaest funti i ponekad ide sjajno, ali vrlo je ćudljiv. Ako ne stignem do čaja, znaj da su ga uhvatile mušice. Zdravo, srce.”

Linet je spustila slušalicu i vratila se Džoani.

„To je bila moja najstarija prijateljica, Žaklina de Belfor. Bile smo zajedno u samostanskoj školi u Parizu. Vrlo je loše sreće.

Njen otac je bio francuski grof, a majka Amerikanka, s Juga. Otac joj je pobegao s nekom ženom, a majka joj je izgubila sve u slomu berze. Džeki je ostala bez prebijene pare. Ne znam od čega uopšte živi poslednje dve godine.”

Džoana je glačala krvavocrveno nalakirane nokte priborom svoje prijateljice. Nagnula se unazad, nakrivila glavu u stranu i pogledala nokte.

„Draga moja”, reče otežući, „zar to nije prilično *zamorno*? Kad moji prijatelji upadnu u nevolje, ja im *smesta* okrenem leđa. To zvuči bezdušno, ali me poštedi mnogih kasnijih neprilika. Uvek žele da pozajmljuju novac od tebe ili počnu da se bave modom pa moraš da kupuješ njihovu odvratnu odeću. Ili počnu da oslikavaju abažure za lampe ili marame.”

„Znači, kad bih ja ostala bez novca, ti bi me sutra napustila?”

„Bih, draga moja, bih. Niko ne može reći da nisam iskrena povodom toga! Meni se dopadaju samo uspešni ljudi. A videćeš da to važi za gotovo svakoga – samo što većina to ne želi da prizna. Govore da stvarno više ne mogu da trpe Meri, Emili ili Pamelu! ’Zbog svojih neprilika postala je *tako* ogorčena i čudnovata, sirotica.”

„Kako si grozna, Džoana!”

„Nisam, samo sam koristoljubiva, kao i svi.”

„Ja nisam koristoljubiva!”

„Iz očiglednih razloga! Ti možeš sebi da dozvoliš da budeš čista kad ti privlačni sredovećni američki staratelji svakog trome-sečja isplaćuju ogroman džeparac.”

„Ali grešiš za Žaklinu”, reče Linet. „Ona nije grebatorka. Htela sam da joj pomognem, ali nije mi dozvolila. Đavolski je ponosna.”

„Zašto toliko žuri da te vidi? Kladim se da želi nešto! Videćeš.”

„Zaista je zvučala uzbuđeno”, priznade Linet. „Ona se uvek uzbuđuje zbog svega. Jednom je nekoga ubola pererezom!”

„Draga moja, kako je to zanimljivo!”

„Neki dečak je zlostavljao psa. Džeki je pokušavala da ga spreči. On se nije dao. Vukla ga je i drmusala, ali on je bio mnogo jači od nje, pa je najzad izvadila perorez i zabola ga pravo u njega. Nastala je velika galama.”

„Nije ni čudo. To zvuči krajnje neprijatno!”

U sobu je ušla Linetina služavka. Promrmljala je izvinjenje, uzela jednu haljinu iz ormara i izašla.

„Šta je s Mari?”, upita Džoana. „Plakala je.”

„Sirotica. Sećaš li se da sam ti pričala kako je htela da se uda za nekog momka koji radi u Egiptu? Nije znala mnogo o njemu, pa sam proverila da li je sve u redu. Ispostavilo se da već ima ženu – i troje dece.”

„Ti sebi stvaraš brojne neprijatelje, Linet.”

„Neprijatelje?” Linet se iznenadila.

Džoana klimnu glavom i uze cigaretu.

„Neprijatelje, dušo moja. Toliko si delotvorna. I zastrašujuće dobro umeš da postupiš ispravno.”

Linet se nasmejala.

„Ja nemam ni jednog jedinog neprijatelja na čitavom svetu.”

IV

Lord Vindlsham je sedeo pod kedrom. Pogled mu je počivao na ljupkim linijama Voud hola. Ništa nije kvarilo starinsku lepotu zdanja – nove zgrade i dodaci bili su iza ugla, skriveni od pogleda. Bio je to ljubak spokojan prizor i kupao se u jesenjem suncu. Ipak, dok je gledao, Čarls Vindlham nije više video Voud hol, nego veličanstveniji elizabetanski dvorac, prostrane parkove, sumorniju pozadinu... Bilo je to njegovo porodično gnezdo, Čarltonberi, a ispred dvorca stajala je prilika – devojka blistave zlatne kose i usrdnog samouverenog lica... Linet kao gospodarica Čarltonberija!

Bio je pun nade. Odbila ga je, ali ne konačno; to je više bila molba da joj pruži još malo vremena. Pa, on može sebi dozvoliti da malo pričeka...

Kako je čitava stvar zapanjujuće prikladna! Svakako bi mu bilo pametno da se oženi bogatašicom, ali ne i toliko neophodno da bi se smatrao primoranim da zanemari svoja osećanja. A on voli Linet. Želeo bi njome da se oženi i kad bi bila bez prebijene pare, a ne jedna od najbogatijih devojaka u Engleskoj...

U mislima se poigravao privlačnim planovima za budućnost. Možda će dobiti mesto u upravnom odboru kluba odgajivača lovačkih pasa, obnoviti zapadno krilo, neće morati da se odrekne lova u Škotskoj...

Čarls Vindlsham je sanjario na suncu.

V

Bilo je četiri po podne kad se oronuli dvosed zaustavio uz krcanje šljunka. Iz njega je izašla devojka – sitna vitka prilika guste crne kose. Ustrčala je uz stepenice i povukla zvono.

Nekoliko minuta kasnije uvedena je u dugački otmeni salon, a batler biskupskog držanja najavio ju je prikladnim žalobnim tonom: „Gospođica De Belfor.”

„Linet!”

„Džeki!”

Vindlsham se pomerio u stranu i dobroćudno gledao kako to vatreno malo stvorenje raširenih ruku juri prema Linet.

„Lord Vindlsham – gospođica De Belfor, moja najbolja prijateljica.”

Ljupka cura, pomislio je – ne baš lepotica, ali svakako privlačna s tim tamnim kovrdžama i ogromnim očima. Promrmljao je nekoliko prikladnih besmislica i neupadljivo se povukao ostavivši prijateljice nasamo.

Žaklina je odmah počela da zapitkuje – Linet je dobro pamtila tu njenu osobinu.

„Vindlsham? Vindlsham? To je čovek za kog novine pišu da ćeš se udati za njega! Hoćeš li, Linet? Udaješ li se za njega?”

Linet je promrmljala: „Možda.”

„Mila moja – tako mi je drago! Deluje prijatno.”

„Oh, ne budi tako sigurna – ni ja još nisam sigurna.”

„Naravno da nisi! Kraljica uvek veoma pažljivo bira sebi supružnika!”

„Ne budi smešna, Džeki.”

„Ali ti *jesi* kraljica, Linet! Oduvek si i bila. *Sa Majesté, la reine Linette. Linette la blonde.*¹ A ja – ja sam kraljičina gospa od poverenja! Poverljiva dvorska dama.”

„Kakve ti gluposti pričaš, mila moja Džeki! Gde si bila sve ovo vreme? Naprosto si nestala. I nisi mi pisala.”

„Mrzim da pišem pisma. Gde sam bila? Davila sam se, dušo. *Radila sam*, znaš. Radila sam sumorne poslove okružena sumornim ženama.”

„Mila moja, volela bih da si...”

„Da sam uzela kraljičino blago? Pa, iskreno, dušo, zbog toga sam i došla. Ne, ne da tražim novac na zajam. Do toga još nisam stigla! Ali došla sam da zatražim veliku važnu uslugu od tebe.”

„Samo napred.”

„Ako se udaješ za ovog Vindlshama, onda ćeš me možda razumeti.”

Linet ju je zbunjeno gledala nekoliko trenutaka, a onda joj se lice razvedrilo.

„Džeki, hoćeš da kažeš...”

„Da, mila. *Verila sam se!*”

„Znači, to je to! I činilo mi se da deluješ nekako naročito živahno. Uvek si takva, naravno, ali sada više nego obično.”

„Tako se i osećam.”

¹ Njeno veličanstvo kraljica Linet Plavokosa Linet. (fr.) – *prim. prev.*

„Pričaj mi o njemu.”

„Zove se Sajmon Dojl. Krupan je i plećat, neverovatno je-dnostavan i detinjast, i naprosto je neodojživ! Siromašan je – nema ništa. Potiče od, kako se to kaže, seoske vlastele – ali pot-puno osiromašene vlastele – mlađi sin i tako dalje. Njegovi su iz Devonšira. Voli selo i sve seosko. Poslednjih pet godina radio je u nekoj zagušljivoj kancelariji u Sitiju, ali firma sada seče troškove i ostao je bez posla. Linet, umreću ako ne budem mogla da se udam za njega. Umreću! Umreću! *Umreću...*”

„Ne budi smešna, Džeki.”

„Umreću, kad ti kažem! Luda sam za njim. I on je lud za mnom. Ne možemo da živimo jedno bez drugog.”

„Dušo, *stvarno* te je uhvatilo.”

„Znam. Grozno, zar ne? Ljubav te obuzme i tu ne možeš ništa.”

Ućutala je. Tamne oči su joj se raširile i odjednom poprimile tragičan izraz. Lako se stresla.

„Ponekad je to – zastrašujuće! Sajmon i ja smo stvoreni jedno za drugo. Nikada neću voleti nikoga drugog. A *ti* moraš da nam pomogneš, Linet. Čula sam da si kupila ovo imanje i nešto mi je palo na pamet. Slušaj – biće ti potreban neko da upravlja ima-njem. Možda i dvojica. Želim da zaposliš Sajmona.”

„Oh!”, iznenadila se Linet.

Žaklina brzo nastavi: „On sve to ima u malom prstu. Zna sve o imanjima – odrastao je na takvom imanju. A išao je i u po-slovnu školu. Oh, Linet, daćeš mu posao, zar ne, meni za ljubav? Ako ne bude dobar, najuri ga. Ali biće dobar. Onda ćemo moći da živimo u nekoj kućici i često ćemo te viđati, a čitav vrt biće ti božanstven.”

Ustala je.

„Kaži da pristaješ, Linet. Kaži da pristaješ. Lepa Linet! Visoka zlatokosa Linet! Moja najdraža Linet! Kaži da pristaješ!”

„Džeki...”

„Hoćeš li?”

Lineta prsnu u smeh.

„Luckasta Džeki! Dovedi mi tog tvog momka da ga vidim, pa ćemo onda razgovarati.”

Džeki joj je pritrčala i obasula je poljupcima.

„Mila moja Lineta! Prava si prijateljica! Zнала sam da jesi. Ti me nikad ne bi izneverila – nikad! Ti si najdivnije stvorenje na svetu. Zbogom.”

„Ali, Džeki, *ostaćeš* kod mene.”

„Ja? Ne, nikako. Idem nazad u London, a sutra ću doći ponovo, dovešću Sajmona i sve ćemo se dogovoriti. Obožavaćeš ga. On je pravo luče.”

„Ali zar ne možeš da ostaneš makar na čaju?”

„Ne, ne mogu da čekam. Suviše sam uzbuđena. Moram da se vratim i kažem Sajmonu. Znam da sam luda, dušo, ali to je jače od mene. Brak će me izlečiti, verovatno. Čini se da vrlo otrežnjujuće deluje na ljude.”

Okrenula se na vratima, zastala, a onda pohitala ka Lineta u poslednji brzi laki zagrljaj.

„Draga moja Lineta – nema ti ravne.”

VI

Gospodin Gaston Blonden, vlasnik pomodnog malog restorana *Kod moje tetke*, retko kada je lično dočekivao goste. Bogati, lepi, ozloglašeni i visokorodni uzalud bi čekali da im se ukaže posebna pažnja. Samo u veoma retkim prilikama gospodin Blonden bi se velikodušno udostojio da pozdravi gosta, otprati ga do počasnog stola i razmeni s njim nekoliko prikladnih rečenica.

Ove večeri gospodin Blonden je tri puta iskoristio svoja kraljevska ovlašćenja – prvi put zbog jedne vojvotkinje, drugi put zbog slavnog jahača s plemićkom titulom i treći put zbog omalenog muškarca zabavne pojave i ogromnih crnih brkova za kog bi